THEMISTII LOCI ALIQUOT EMENDANTUR.

Themistii Orationes adhuc editorem exspectant qui Codicum lectionibus perite utatur et, ubi nihil est in libris auxilii, recte coniectando antiquam veritatem restituat. G. Dindorfius festinanter admodum e Codice Ambrosiano modo emendavit Themistium modo ultro corrupit. Corrupit autem sic ut Ambrosiani libri scripturas permultas aut manifesto mendosas aut vulgatis deteriores calidius reciperet prae festinatione non tantum leviter depravatis pessime depravata subinde substituens, sed etiam sanis et integris vitiosa, absurda aut plane barbara supponens. Istiusmodi errores et aliis multis modis deprehenduntur, si quis Graece scit et hoc agit, et imprimis luculenter arguuntur ubi in Themistii oratione scriptoris antiqui imitatio subest, ut solet Themistius passim et aliorum locos et praesertim Homeri, Demosthenis et Platonis verbis suis non illepide intexere. In talibus enim nulla esse potest de genuina scriptura dubitatio nec librorum dissensiones quemquam a vero possunt abducere. Simul ex his liquido constat libris etiam optimis numquam satis credi posse: qui enim liber MS. passim eximias lectiones solus exhibuisset, eundem in locis huiusmodi solum mendosum esse deprehendes. Si quid dabitur otii Themistii orationes omnes ordine percurram, nunc paucos quosdam locos in integrum restituere iuvat. Editur in Orat. XXIV. p. 309. A: *οὐκοῦν οὐδὲ διὰ τῆς ἑτέρας ποιήσεως καὶ θατέρου τοῖν φιλοσόφοιν οὕτω τεταγμένου καὶ καρτερῶς ἀμυνομένου τὴν τύχην ἄλλο τι ἐμοὶ δοκεῖ λέγειν ὁ ποιητής κτἑ.* In his Dindorfius quum apud Harduinum legeretur *παρατεταγμέ-*

νως καὶ καρτερῶς e libro Mediolanensi recepit τεταγμένου καὶ καρτερῶς, in qua re quam vehementer erraverit hic Platonis locus demonstrat Rep. III. p. 399. B; ἐν πᾶσι τούτοις παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἀμυνομένου τὴν τύχην, quae verba Themistium a Platone sumsisse manifestum est. Eundem Platonis locum in suam rem convertit Iamblichus in vita Pythagorae quum scriberet in § 220: καὶ παντάπασι παρατεταγμένως καὶ καρτερούντως ἠμύνετο τὴν τύχην. His locis inter se comparatis singulorum vera scriptura firmiter stabilitur et scribarum vel editorum errores apparent. Themistio reddendum est καρτερούντως pro καρτερῶς, quod Iamblicho male obtrudebat Kusterus quum in suo Codice καρτεροῦντος reperisset. Vera lectio καρτερούντως exstat in Codice Laurentiano, unde reliqui omnes Iamblichi Codices manaverunt, ut alio tempore ostendam. Praeter unum Platonem nemo Veterum adverbio καρτερούντως usus est: itaque librarii inauditum sibi vocabulum refinxerunt in notiorem formam. Simul apparet παρατεταγμένως apud Platonem convelli non debere, quod in παρατεταμένως aliquis inconsiderate mutare voluit.

Gravius etiam corruptus est sed et ipse certa medicina sanandus Themistii locus qui legitur in Orat. XV. p. 192. A: οὐδὲ οἱ τοῦ χοροῦ κορυφαῖοι δυσπρόσιτοί τε καὶ συννεφεῖς καὶ οὐ ῥᾳότεροι ἀτεχνῶς, ὥσπερ τοὺς δράκοντάς φασιν ἐν ταῖς χειαῖς κακὰ φάρμακα βεβρωκότας ζητεῖν ὅτῳ ἂν ἐγχρίψαιντο τὴν τοῦ ὀλέθρου παρασκευήν κτέ. Iacobsius in his vocabula corrupta non attigit et sanissimum ἀτεχνῶς levi coniectura in ἐντυχεῖν mutavit. Profecto verum est Homericas allusiones etiam doctissimis viris latere. Ipsum ἀτεχνῶς tantum non clamat vocabulum aliquod Homericum praecessisse, veluti p. 196. C: κολοβὰ καὶ ἀτελῆ — καὶ ἠλιτόμηνα ἀτεχνῶς, et p. 64 B: ἀτεχνῶς διογενῆ καὶ διοτρεφῆ, καθάπερ Ὅμηρος λέγει, et alibi saepius. Itaque οὐ ῥᾳότεροι corruptum est et nihil est facilius quam Themistii manum revocare e nobilissimo Homeri loco:

ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσι
βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ'. ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνός.

unde emendandum esse apparet: καὶ ὀρέστεροι ἀτεχνῶς, ὥσ-

περ τοὺς δράκοντάς φασιν ἐπὶ (non *ἐν*) *ταῖς χειαῖς κακὰ φάρμακα βεβρωκότας κτἑ.*

Similiter ex Homero vera lectio agnoscitur p. 312. B: *μεριμνήσας καὶ πολλὰς νύκτας ἀγρύπνους ἰαύσας*, ubi quum *ἀΰπνους* olim legeretur Dindorfius ex Ambrosiano *ἀγρύπνους* recepit, non facturus, ut opinor, si meminisset versus Homerici:

ὡς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον.

non poterat Themistius *ἰαύσας* aliunde quam ex hoc ipso Homeri loco petere. Similiter p. 50. A: *οὐ Πληιάδας ἱστοροῦντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην*, non debebat Dindorfius abiicere vulgatam *εἰσορόωντα*, sed dativum *εἰσορόωντι* reponere, quod Graeculus in *ἱστοροῦντι* depravaverat.

Ioviano blandiens Themistius p. 66. B. ita dicit: *ἐξεστράτευσας μὲν αἰχμοφόρος ἐπανήκεις δὲ αὐτοκράτωρ, οὐχ ἵππου χρεμετίσαντος ὥσπερ Δαρεῖος, οὐδὲ κυνὶ σπείσας ὥσπερ Ψαμμήτιχος.* Alias res agebat Dindorfius quum spreta vulgata *κυνῇ σπείσας* e Monacensi libro *κυνί* substituit immemor loci Herodotei II. 151. *Ψαμμίτιχος περιελόμενος τὴν κυνέην — ἐπέσχε τε καὶ ἔσπενδε.*

In exercitu, inquit p. 69. C: *οἱ μὲν ὁπλιτεύουσιν, οἱ δὲ ἱππεύουσιν, οἱ δὲ ὁπλίζονται, οἱ δὲ σφενδονῶσιν.* Mirifica est de hoc loco Spanhemii annotatio. ad Iulianum p. 112. ubi mendosum *ὁπλίζονται* primum interpretari satagit ne ab Homerico quidem *ὁπλίζειν* i. e. *παρασκευάζειν* abstinens, deinde, ubi vidit sagittarios omnino dici oportere, pro *ὁπλίζονται* levissima coniectura *τοξεύουσιν* reposuit. Aliquanto facilius poterat vera scriptura elici, quae haec est: *οἱ δὲ τοξάζονται, οἱ δὲ σφενδονῶσιν.* Omnem dubitationem eximet locus p. 152, C: *ἐν τοῖς πολέμοις σοὶ μὲν — ὁ σφενδονιστὴς σφενδονᾷ, σοὶ δὲ τοξάζεται ὁ τοξότης*, ubi Dindorfius nisi summa festinatione esset usus pro barbara forma *σφενδονιστής* reposuisset Graecam *σφενδονήτης*. Compositum *ἐπιτοξάζεσθαι* legitur p. 284. A: *ὅσῳπερ ἂν πλείω καὶ ἐντονώτερα μοι ἐπιτοξάζωνται.* Sunt hae veteres formae Homericae, quibus Sophistae impense delectantur, nam populus *τοξεύω* et *ἐπιτοξεύω* solebat dicere. Saepe apud Homerum *τοξάζεσθαι* occurrit et notum est:

τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.

Cave tamen credas Themistium scripsisse p. 219. A: *τοξεύεσθαι ἐπίσκοπα*, quia barbarum est *τοξεύομαι* pro *τοξεύω*. Iterum restitue *τοξάζεσθαι*. Cave etiam p. 97. D, ne te decipiat scriptura *ἴλας τοξευτῶν*, *ἴλας ἱππέων*, sed emenda *τοξοτῶν*, quorum insignem dexteritatem praedicat p. 116. B: *τοὺς φερομένους τοξότας ἑορακὼς οἳ τοῖς ἵπποις ἐπιτρέποντες τὰς ἡνίας ἐπισκοπώτερα βάλλουσι τῶν ἐπὶ γῆς ἑστηκότων.* Similiter *τοξεύοντα* et *τοξευόμενον* in libris confusa videbis p. 11. D.

Ex Oratoribus Atticis nullo negotio suppleri et emendari possunt Themistii verba quae nunc sensu vacua leguntur p. 313. C: *ἐπίτιμον ἑαυτὸν ἀποδείξας καὶ οὐκ ὀφείλοντα κοινωνεῖν τε καὶ βουλευτηρίου καὶ ἐκκλησίας.* Dixisset scriptor Atticus *ἐπίτιμον ὄντα ἐμαυτὸν ἀποδείξας* de eo, qui se optimo iure civem esse probasset. Requiritur igitur in sqq. contrarium, quod sic est restituendum *καὶ οὐκ ὀ φ ε ί λ ο ν τ α τ ῷ κ ο ι ν ῷ κοινωνοῦντα καὶ βουλευτηρίου καὶ ἐκκλησίας.* *Aerarii debitores*, ut nemo nescit, *ἄτιμοι ἦσαν* et Curia et Comitiis arcebantur. In Attica dicebantur *οἱ ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ*, pro quo Themistius *τῷ κοινῷ* dixit, ut *κοινωνεῖν* pro *μετέχειν*. Sequens ΚΟΙΝΩΝΟΥΝΤΑ absorbsit praecedens ΚΟΙΝΩ, et sic pro *ὀφείλοντα τῷ κοινῷ κοινωνοῦντα* natum est *ὀφείλοντα κοινωνεῖν τε* sine sensu. Melius Themistius p. 25. A: *Ἀθήνησι τοὺς ὀφείλοντας τῷ δημοσίῳ εἴργει ὁ νόμος μὴ κοινωνεῖν τῆς πολιτείας.*

Lubenter Themistius, ut reliqui Sophistae, utitur antiquis Atheniensium verbis formulisque forensibus, sed imperite admodum iis utitur et diversissima aut iungit aut confundit, ut in hac ipsa oratione p. 313. C: *ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ τὴν ἀντωμοσίαν ὑμῖν ἀναγνωστέον, ἣν ὑ π ο γ ρ ά φ ο ν τ α ι καθ' ἡμῶν οἱ κομψοὶ κατήγοροι οὗτοι.* Priora sumsit e Platonis Apologia p. 19. B: *ὥσπερ οὖν κατηγόρων τὴν ἀντωμοσίαν δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν*, sed vide mihi quam inepte addiderit de suo: *ἣν ὑπογράφονται καθ' ἡμῶν.* Intelligis quam absurdum sit dicere *γ ρ ά φ ε σ θ α ι ἀντωμοσίαν*; aliquanto absurdius etiam est *ὑπογράφεσθαι.*

Quis credit auditores in concione sedentes dici posse *κ ε ῖ-*

σθαι ἄνω ἐπὶ τῆς πέτρας, ut hodie editur p. 315. C: οὐδεμία μηχανὴ τὸν τῷ λόγῳ ὁμοπαθοῦντα κεῖσθαι ἄνω ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ τοῦ βάθρου ἀκινητότερον. Scripserat, ut opinor, καθῆσθαι ἄνω, ut apud Demosthenem legerat πᾶς ὁ δῆμος ἄνω καθῆςο.

Miram lectionem e Cod. Ambros. recepit Dindorf. p. 316. B: Ἀμεινοκλῆς Σαμίας ἦλθεν ὁ Κορίνθου ναυπηγός. Vera lectio est apud Thucyd. I. 13: Ἀμεινοκλῆς Σαμίοις ἦλθεν.

Barbarum est quod legitur p. 336. B: τὰ πτερὰ μᾶλλον αὐτὴν κουφιεῖται καὶ ὑψηλοτέραν ποιήσει. Corrige κουφιεῖ τε καί.

Antiqua forma πλεῖν, quae in Atticorum scriptis ubique obliterata est, apud Themistium hic illic evasit, ut p. 354. A: ταύτην ἄρχουσι τὴν ἀρχὴν πλεῖν ἑπτακόσια ἔτη, sed tu supple πλεῖν (ἢ) ἑπτακόσια, ut recte legitur p. 87. B: πλεῖν ἢ τριάκοντα. Servata est vetus forma p. 138. A: πλεῖν ἢ χιλίους, et p. 168: πλεῖν ἢ ςαδίους χιλίους, et p. 200. B: πλεῖν ἢ τριάκοντα ὅλων ἐνιαυτῶν. Variant libri p. 110. A, ubi deteriores exhibent πλὴν ἢ μυρίους νενίκηκας, Ambrosianus veram lectionem πλεῖν ἢ servavit solus.

Lepida historia legitur p. 358. B. de rege Antigono Persaei Stoici iactationem confutante, ubi editur: ποιεῖται δή τινας ἥκειν ἐμπόρους ἀπὸ Κύπρου, ἃ χρὴ λέγειν ἐπὶ τοῦ Περσαίου προεκδιδάξας. Saepius vidi apud Themistium praepositionis πρός siglam veterem a scribis omissam esse. Rescribe προσποιεῖται, *simulat*.

Tralaticio errore scribitur p. 366. D: ἐὰν μὴ πρὸ τοῦ λόγου ὁμολογήσητε μὴ χαλεπαίνειν μηδὲ θορυβήσειν, pro χαλεπανεῖν.

Infelicem Iacobsii coniecturam Dindorfius recepit p. 3. A: ἆρα ὁμοίως εὐπετὲς καταμαθεῖν αὐτόν τε (τὸν θεὸν) καὶ τὰ ποιήματα; ἢ πρὸς ταῦτα μὲν ἡ φύσις ὄμματα ἐξ ἀρχῆς ἐτεκτήνατο καὶ πάρεςιν ἀνεῳγμένοις ὁρᾶν ἥλιόν τε καὶ σελήνην κτέ. Quid attinebat dicere *apertis* oculis haec cerni? In libris est εὖ γενομένοις, in quo latet εὐθὺς γενομένοις. Noto usu dicimur homines εὐθὺς γενόμενοι id est *ab ipsa nativitate* alicuius rei sensum aut facultatem habere. Plato Phaedon. p. 75. B: γενόμενοι εὐθὺς ἑωρῶμέν τε καὶ ἠκούομεν καὶ τὰς

ἄλλας αἰσθήσεις εἴχομεν, et post pauca: *ἠπιστάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι καὶ εὐθὺς γενόμενοι τὸ ἴσον καὶ τὸ μεῖζον κτέ.* Opponuntur igitur apud Themistium *εὐθὺς γενομένοις* et *εἰς χρόνον* et expedita sunt omnia. Videor mihi ipsum Platonis locum reperisse, quem Themistius haec scribens imitatus est. Legitur in Theaeteto p. 186. B: *τὰ μὲν εὐθὺς γενομένοις πάρεστι φύσει αἰσθάνεσθαι, — τὰ δὲ — ἐν χρόνῳ παραγίγνεται οἷς ἂν παραγίγνηται.*

De Procopio tyrannidem invadente haec scribit p. 91. D: *ἐπέσειε τὰ χαλεπώτερα μηχανήματα — τὰς ἀτόπους φήμας καὶ τοὺς ἀγγέλους τοὺς ἐκ τῶν προαστείων κεκονιαμένους.* Noli existimare eos nuncios *calce obductos* fuisse: *pulvere conspersos* dixerat Themistius *κεκονιμένους*, non *κεκονιαμένους*. Solent Graeculi *κονίειν* et *κονιᾶν* stulte inter se permutare, ut apud Hesychium dederunt: *Κεκονιαμένος*: *κεκονιορτωμένος* pro *κεκονιμένος*, quod apud Aristophanem legitur Eccles. 291. *ἥκῃ κεκονιμένος*, et saepius apud Lucianum. Dindorfius, qui in Themistio festinans mendum non animadvertit, ad Steph. Thes. complura huius confusionis exempla expromsit.

Quod paulo ante scripsit Themistius p. 91. A: *Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες εὗδον παννύχιοι καὶ οὐδ᾽ ἂν τὸν Δία ἴσως ἡ κωμῳδία τοῦ τηνικαῦτα ἀποδραθεῖν ὑπεξείλετο.* in iis respicit antiqui Comici fabulam, de qua ita scribit Celsus apud Origenem VI. p. 329: *ὁ κωμῳδὸς ἐν τῷ θεάτρῳ γελωτοποιῶν συνέγραψεν ὅτι Ζεὺς ἐξυπνισθεὶς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις τὸν Ἑρμῆν ἔπεμψεν.* Duo menda ex Themistio eximenda sunt: scribe *οὐδ᾽ αὐτὸν τὸν Δία — ὑπεξείλετο*, et *τοῦ τηνικαῦτα ἀποδαρθεῖν*. De forma Homerica — *ἔδραθον*, et Attica — *ἔδαρθον* diligenter egimus ad Charitonem.

In oratione, quam Maius edidit, multa sunt in quibus Editoris aut peritiam desiderem aut fidem. Pro *διεξιόντες* dedit *δικάζονται* cap. 24. p. 466. in his: *τὰ ἄμαχα παρὰ Ῥωμαίων τὸν Αἷμον ὑπελάμβανον καὶ τὸν Ἕβρον καὶ τὰς Θετταλικὰς δυσχωρίας, ἃς δικάζονται οὐ σὺν πολλῷ πόνῳ τοῖς θείοις ἐρύμασιν ἐνεσχέθησαν.* Haud vidi magis.

C. G. COBET.